



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 10. An & qualiter ad constituendum sponsalia requiratur promissio mutua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

multòque magis eo infcio, eum emancipare possit, renunciando juri, quod habet in filium privilegio juris positivi, & sic eum liberando ab obligatione, quam in filio fundat jus illud; dum ad jus dimittendum & amittendum minùs requiritur, nimirum sola voluntas habentis illud, quàm ad jus acquirendum; quemadmodum etiam ex eo, quòd debitor irrevocabiliter acquirit libertatem à debito, etiam antecederet ad acceptationem suam ex sola voluntate creditoris liberaliter remittentis illud, non sequitur, promissarium irrevocabiliter acquirere jus ad promissum etiam ante acceptationem suam ex tota voluntate promittentis, dum, uti jus in uno, & debitum definit in altero, sufficiat voluntas unius, nimirum habentis jus; ut verò jus habitum ab alio transferatur ad alium, non sufficiat voluntas habentis illud, sed requiratur quoque voluntas translataii. Neque opponas secundò: textum *c. veniens, qui clericus vel vocentes* ubi promissio facta absenti statuitur valida absque ulla facta acceptationis mentione; nam ibi factam acceptationem per interpositam personam, quæ ad hoc mandatum habeat, tradit *ibidem. Gl. v. promissit.* Jo-And. Host. & Anchar. *ibidem.* Castrop. *l. c.* cum aliàs, ut Barb. *in cit. c. veniens. n. 3.* promissio absenti facta, nullo pro eo acceptante, sit revocabilis in utroque foro ante acceptationem. Dum enim dicitur, ex promissione non nasci obligationem nisi accedat ejus acceptatio, debet intelligi de acceptatione promissarii vel alterius, qui ejus nomine aut stipulari, aut acceptare legitime possit. Neque opponas tertio: dari quasdam pollicitationes privilegiatas, quales sunt, quæ juramento firmata factæ Ecclesiæ, hospitali vel alteri causæ piæ, quæ absque omni acceptatione obligent. Nam negatur hoc ipsum, nimirum illas obligare naturaliter etiam juris privilegio ante acceptationem; cum nec jure naturali, neque humano talis favor seu vis obligandi iis concessa reperitur. Laym. *Th. mor. l. 3. tr. 4. c. 1. num. 3.* Less. *de just. l. 2. c. 18. du. 2. num. 38.* Pirh. *ad tit. de pactis. §. 1. num. 2.* Sed etsi hic nulla alia acceptatio intercedat vice hominis, saltem intercedit acceptio tacita seu ficta juris, seu inducta dispositione juris ejusmodi promissiones recipientis causâ boni communis. Proinde nec tales promissiones obligant prout supponunt pro nudo actu promittentis, sed pro ut conjunctæ, seu prout subsistant illi juris dispositioni.

Quest. 10 Num vice versa, ut promissio obliget, acceptatio illius debeat esse manifestata promittenti, & an & qualiter ad constituendum sponsalia requiratur promissio mutua.

1. **R**ESP. Ad primum; Dum promissio facta sub onere, ut promissarius repromittat (qualis necessariò requiritur ad sponsalia) exigitur repromissio, adeòque & acceptatio promissionis facta à promissario manifestata quoque esse debet promittenti; non enim aliàs repromissionem, utpote sibi incognitam acceptare poterit. Secus est, si ve acceptationem hanc innotescere necesse non est promittenti matrimonium omnino gratis animo non contrahendi sponsalia seu fidem præstandi alteri omnino independenter ab ejus repromissione, Castrop. *loc. cit. num. 5.* Sanch. *l. 1.*

d. 7. num. 35. Sed de hoc mox pluribus. Unde de sit

2. **R**ESP. Requiritur promissionem mutuam, cum communi, & juxta *l. 1. ff. de sponsal.* docent Sanch. *l. 1. d. 5.* Valq. *de mat. d. 4. c. 3.* Molin. *tr. 2. d. 263.* Castrop. *loc. cit. p. 2. num. 9.* cum enim actiones non operentur ultra agentium intentionem; *c. fin. de præb.* & promittens matrimonium animo contrahendi sponsalia non intendat promittere nisi sub conditione repromissionis, hac non existente, nullam contrahit obligationem. Tametsi autem gratis omnino ac liberaliter facta promissio puellæ, eam acceptanti absque eo, quòd vicissim se promittenti obliget, sponsalia non constituat; parit tamen in promittente obligationem eam ducendi, quamdiu illa eam non remittit, Sanch. *l. 1. d. 5. num. 12.* Laym. *l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. num. 2.* Gutt. *de mat. c. 5. à n. 1.* Castrop. *l. c. n. 11.* contra Pont. *l. 12. c. 4. num. 2.* Valq. *d. 4. c. 3.* licet enim matrimonium sit contractus mutuus, ita ut non possit quis se alteri tradere, quin ipsa se tradat illi; sicut non potest venditio equi celebrari; quin emptor concedat pretium; potest tamen obligari ad matrimonium contrahendum cum Caja, quin ipsa se ei obliget aut obligata existat etiam post acceptationem promissionis ad contrahendum matrimonium cum eo, seu ad ducendum illum. Sicut potest quis se obligare ad vendendum equum absque eo, quòd alter acceptans hanc illius obligationem teneatur eum emere. Hoc quidem verum est (quod est fundamentum contrariæ sententiæ) obligationem taliter promittentis non esse, ad donandum corpus suum, sed ad mutuum, puellamque acceptantem illam promissionem, seu obligationem acceptare mutationem; sed quia illam acceptat non imponendo sibi obligationem, sed retinendo libertatem, ut mutationem præstet & matrimonium celebret, quando sibi placuerit, ea de causâ obligata non est illi gratis promittenti, etsi is illi sit obligatus. Sed neque ex eo, quòd puella acceptet talem simplicem promissionem, censetur repromittere. Sanch. Laym. Gutt. *ll. cit.* Castrop. *p. 3. num. 8.* contra Valq. Pont. *ll. cit.* Siquidem puella hac ratione non acceptat, ex sua parte matrimonium absolute contrahendum, sed fidem, quam promittens ei præstat de matrimonio contrahendo, ubi ipsa voluerit; adeòque vi talis acceptationis non repromittit, utpote ad quam repromissionem necessarium est, ut ipse acceptet absolute matrimonium futurum. Unde licet promissor se ei in matrimonium tradere nequeat, quin & se tradat illi, & consequenter ista non potest velle absolute illius traditionem, quin & absolute velit suam traditionem, poterit tamen absolute velle illius obligationem, & fidem ad dictam traditionem sibi faciendam, ubi sibi placuerit, si ve potest absolute velle jus sibi quæsitum ex illius promissione ad exigendam ab eo illam traditionem absque eo, quòd obligata sit ad illam traditionem ab eo exigendam.

3. Illud hic observandum, quòd, cum rarò contingat futurum matrimonium promitti absolute ac merè liberaliter; sed plerumque ac regulariter sub onere repromissionis (nisi aliunde constet de tali gratuita voluntate promittentis) merito præsum, fieri eam sub illa conditione voluntatem restringente, adeòque talis promissionis accepta-

acceptationem esse tacitam repromissionem; cum in dubiis præsumendum sit, quod communiter fit. De cætero acceptans sine repromissione, ne censetur promittentis animum contemnere, vel jus ex acceptata illius promissione quæsitum remittere, non debet nimium differre exactationem illius, sed vel repromittere, vel declarare, quod non cupiat promissionis executionem. Krimer. cum communi.

Quæst. II. Num mutua illa promissio facta clandestinè constituat sponsalia valida & licita.

1. Resp. Ad primum: Promissio sic facta seu sponsalia etiam celebrata inter solos contrahentes sine præsentia parochi & testium, vel etiam cujuscunque alterius, sunt valida. Sanch. l. 1. d. 13. Gutt. de mat. c. 4. à n. 1. Pont. l. 12. c. 5. num. 6. Castrop. l. c. p. 2. n. 15. Pirh. h. t. n. 26. Barb. ad Trid. sess. 24. c. 1. de reform. Reiffenst. h. t. n. 22. contra Seguram & paucos alios apud Castrop. l. c. siquidem talis contractus sponsalitiis irritus non est jure naturali, ut per se constat; neque ullo alio jure positivo. Nam Trid. l. c. irritans contractum matrimoniale seu matrimonium sic contractum, & vel sic corrigens & derogans juri communi, vi cujus matrimonium tale valebat, nullam mentionem facit, de sponsalibus; ergo ea in ista dispositione sunt omissa seu præterita, adeoque nullatenus cadentia sub illo decreto Tridenti. irritante sponsalia de præsentè clandestinè celebrata relinquuntur dispositioni juris communis, vi cujus à fortiore valent sponsalia clandestina, cum etiam vi illius, ut dictum, valuerint & valeant matrimonia clandestina.

2. Resp. Ad secundum: Neque etiam per se loquendo sponsalia clandestinè celebrata sunt illicita, AA. cit. cum communi contra Sylv. Armill. Cajet. &c. apud Castrop. l. c. nullo enim jure nec antiquo nec novo sunt prohibita. Quod autem ex clandestinis sponsalibus oriantur quandoque aliqua inconvenientia, non probat esse per se illicita, sed solum consultius esse, ut testes adhibeantur, etiam ad hoc, ut eis in foro externo fides adhibeatur. Ad illud, quod objici solet, nimirum prohibito matrimonio prohibentur quoque sponsalia; ergo prohibito matrimonio clandestino, prohibentur quoque sponsalia clandestina: negatur sequela; nam licet prohibito absolute matrimonio, quocunque demum modo illud contrahatur, prohibeantur quoque sponsalia absolute, utpote quæ via sunt ad matrimonium, & non contrahuntur nisi ratione matrimonii futuri, quod proinde si illicitum, sponsalia forent promissio rei illicitæ & sic nulla; non tamen inde sequitur, quod prohibito non absolute matrimonio, sed solum, ne tali modo, nimirum clam contrahatur, prohibeantur quoque sponsalia sic contrahi; cum sponsalia clandestina non sint via ad matrimonium clandestinum; non enim clandestinè ea contrahentes promittunt sibi aut obligant se ad matrimonium clam sic contrahendum, sed eo modo, quod permittit Ecclesia; adeoque talia sponsalia sunt promissio rei licitæ, & consequenter valida & licita. Textus quoque in contrarium adduci soliti ex l. oratio. ff. de sponsal. l. si quis tutor. ff. de rit. nupt. eodem modo intelligendi de casu, in quo matrimonium prohibetur absolu-

tè, sive ut nullo modo contrahatur, vel quando est eadem ratio prohibitionis matrimonii & sponsalium, quæ eadem ratio non est in præsentè, dum matrimonium clandestinum prohibetur ad vitandum concubinatum, cum secunda uxore putatitia, ad quam quippe publicè ductam cogebat Ecclesia inficia matrimonii prioris clam contracti; validè tamen, intellige, ante dictam prohibitionem; quod locum non habet in sponsalibus clandestinis, quibus non obstantibus, matrimonium subsequens cum alia est validum.

Quæst. 12. Num sponsalia celebrata sine scitu & consensu parentum aut eorum, qui contrahentibus sunt loco parentum, sint valida, vel etiam licita.

1. Resp. Ad primum: Affirmativè, argumento imprimis desumpto ex Trid. sess. 24. c. 1. ubi, quod matrimonia à filiis familias contracta sine consensu parentum vera sint & rata, & affirmatio in contrarium, nimirum quod sint irrita, vel quod parentes ea rata vel irrita facere possint, falsa dicitur; ergo idem dicendum de sponsalibus, quod non dependeant à consensu parentum. Secundò arg. c. cum virum. h. t. ubi, quod puella in matrimonio spirituali seu susceptione status religiosi in ætate jam nubili constituta (quia liberum habet arbitrium) in electione propositi sequi parentum non cogatur voluntatem. Unde dum Canones quidam videntur requirere consensum parentum, intelligendi sunt de debito honestatis; siquidem naturalis ratio suadet in nuptiis filiorum habendam rationem parentum aut aliorum, in quorum sunt potestate, non tamen id præcipit absolute sub irritatione nuptiarum. Vel etiam Canones V. G. c. alter. 30. q. 1. c. nostrates. 3. q. 1. respiciunt istiusmodi consensum eorum, in quorum potestate sunt sponsi ad hoc, ut eorum pacta nuptialia sint solemnia, intellige solemnitate accidentali, non spectante de cætero ad substantiam illorum. Quemadmodum etiam in jure antiquo vera & valida matrimonia erant in duplici casu, nimirum quædam appellabantur solemnia, utpote celebrata cum solemnitatibus; qualia erant, ut fœmina prius peteretur ab his, qui supra illam dominationem vel custodiam habebant, & à parentibus & proquinioribus sponsaretur, & suo tempore sacerdotaliter cum pluribus & oblationibus à Sacerdote benediceretur, & à paranympis custodiretur &c. Alia non solemnia, quæ appellabantur legitima, eò quod facta secundum præscripta legum etiam quò ad circumstantias substantiæ matrimonii extrinsecas. Alia non legitima, quòd licet essent in substantia vera matrimonia, tamen deficerent in circumstantiis lege præscriptis; de quo vide Pontium l. 7. de mat. c. 57. à num. 6. Juri verò civili quò ad validitatem nuptiarum (cum sit materia spiritualis) locus non est; quin & legibus hujusmodi, V. G. l. 7. ff. de rit. nupt. & l. 7. ff. de sponsal. exigentibus hujusmodi consensum derogatum per Jus Canonicum teste Bellarm. de mat. c. 19. & 20. apud Sanch. l. 4. d. 22. n. 3.

2. Resp. Ad secundum: Neque sponsalia facta inficiis vel etiam invitis parentibus regulariter loquendo sunt peccatum. Henriq. l. 1. de mat. c. 13. n. 13. & alii. Filius siquidem quò ad contrahendum matri-

matri-